

KRES

FANTOVSKI
LIST 1931

5

KRES

UPRAVA FANTOVSKEGA LISTA »KRES«
:: LJUBLJANA, LJUDSKI DOM. ::
NA TA NASLOV NAJ SE NAROČA IN PLAČUJE LIST TER POŠILJAJO ROKOPISI IN SPLOH VSA DRUGA SPOROČILA. — CENA LISTA 25 DIN. — TELEFONSKA ŠTEV. 34-98. — RAČUN POSTNE HRANILNICE 15.521.

ALI ŽE IMAŠ KRASNO KNJIGO

STORI TO

ki vsebuje praktična navodila za lepo vedenje? Vsakemu fantu je knjiga nujno potrebna, da bo vedel, kako se mora obnašati v družbi in doma, na cesti in v dvorani, v govorjenju in pri pisanju.

V S E B I N A

PRVI DEL

KAKO SE MLADEC VEDE

SNAGA

NOSA

RED

DRŽA

POZDRAVLJANJE

PREDSTAVLJANJE

RAZGOVORI Kako in kaj govorimo
Ne bodimo nadležni
Občevanje z odraslimi
S tovariši
Z mlajšimi dečki
Z deklicami
S sovražniki in nasprotniki
Občevalne lastnosti mladec

PRI JEDI

NA OBISKU

NA POTOVANJU

PRI IGRI

V NARAVI

O DELIH CLOVESKIH ROK
V DRUŽINI
V SOLI
V CERKVI

DRUGI DEL

KAKO MLADEC GOVORI

OPRAVLJANJE

LAGANJE

TOZARENJE IN CRNENJE

ZABAVLJANJE

PRILIZOVANE

HVALJENJE

GOVORJENJE O SAMEM SEBI

VEDENJE MED POGOVOROM

DOSTOJNE SALE

PRIPOVEDOVANJE

RAZGOVARJANJE

TRETJI DEL

KAKO MLADEC PIŠE

Dokler traja zaloga, se knjiga STORI TO dobi v belih, modrih, rdečih ali zelenih platnicah, dalje tiskana z rdečimi ali črnimi črkami, na belem ali modrikastem papirju.

Stane 45.— Din in se naroča pri

DRUŠTVENI NABAVNI ZADRUGI

v Ljubljani, Ljudski dom. Dobi se pa tudi

v vseh knjigarnah

Napiši še danes dopisnico in knjigo naroči ali pa si jo o priliki ogled v bližnji knjigarni.

K R E S

DRUGO LETO [1931] ŠTEVILKA PETA

Katoliški svet slavi letos 1500 letnico velikega cerkvenega zbora v Efezu, kjer se je svečano proglasila razodeta resnica, da je preblažena Devica Marija prava resnična božja Mati. Naj bo letošnje slavlje izvir neštetihi milosti za vsakega izmed nas. — Zakaj ona je tudi naša Mati in naša mogočna Srednica. Ljubi nas, čeprav smo grešniki; da, ljubi nas tembolj, ker neprestano hoče, da nam pomaga, da se dvignemo iz greha, iz revščine, in da nas ljubeznivo in nežno kot najdražja mati vodi v Svojo in Jezusovo družbo v nebesih. — Toda če mi nočemo, ona kljub svoji preveliki ljubezni ne more mnogo storiti. Zakaj Bog nam je dal na svobodo, ali smo za svojo Mater ali proti njej. Strašna svoboda! Toda tudi preblažena Devica Marija jo spoštuje, ker jo spoštuje Bog sam. Zaradi tega častimo presveto božjo Mater, častimo jo povsod, častimo jo zjutraj in zvečer! Ako nam ona deli pomoči in milosti, kadar mi niti na to ne mislimo, koliko več smemo od nje pričakovati, če jo častimo in z vsem srcem ljubimo. Njeni prazniki morajo biti naši prazniki in vsa naša duša naj bo z njo zvezana v pobožnosti, ki se opravlja njej v čast. Varujmo se vsega, kar bi moglo biti preblaženi božji Materi neljubo. Proč z vsako grdo kletvijo in vsakim sramotanjem presvete božje Porodnice! Maščevanje Boga vsemogočnega čaka onega, ki sramoti preblaženo Devico Marijo, kateri sam Sin božji izkazuje najvišje spoštovanje v nebesih in na zemlji. Zadržajte resno in neizprosno v vaših vaseh, posebno v kopališčih vsak pojav javne nemorale, ker taki nemoralni izrastki bijejo v obraz vsej oni milini in nežni kreposti, s katero se presveta božja Mati tako visoko odlikuje; posebno bijejo v obraz sv. čistosti, ponižnosti, vdanosti in vernosti nasproti Bogu, ter poslušnosti nasproti Cerkvi in dobrim starišem.

IZ KORIZMENE POSLANICE KRŠKEGA ŠKOFA
DR. JOSIPA SREBRNIČA. 1931. (STR. 23.)

Vnebohod

Konrad

Bratje, možje galilejski,
zakaj se ozirate nemi v nebo?
Zarjo nekdanjo doseči
med meglami skuša žareče oko?

Bil nam je v dušah — mi v njem smo živeli.
Bil nam je v srcih — mi v njem smo ljubili.
Bil nam je v licih — mi v njem smo cveteli.
Bil nam je v kitah — mi močni smo bili.
V solnčno smo zarjo usmerili krila,
solnčna se zarja nam je umaknila.
Cedre so nas libanonske vabile,
oljke ob Cedronu so nas pojile.

Bratje, možje galilejski,
zakaj se ozirate nemi v nebo?
Ali je Cedron usahnil?
Za belimi cedrami vam je hudo?

Veliki petek — vseh dni najtemnejši ...
Golgota naši so holmi postali.
Mi pa z Marijo pod križem smo stali,
mi pa z Marijo smo sami ostali.
V pelin so rože se vse spremenile,
pesmi po gajih so vonj izgubile,
naše besede kot zvezde vgasnile.
Veliki petek — vseh dni najgroznejši ...

Bratje, možje galilejski,
zakaj se ozirate nemi v nebo?
Mar je na poti samotni
na prsi povetil kak romar glavò?
V duše smo svojo bridkost zaklenili —
rimskemu stotniku nismo tožili.
Nič nam ni v dušah očitjanja bilo,
naše srce je vsem, vsem odpustilo;
toda ljubezen je okamenela,
vsa je na Golgoti nam izgorela,
preko katere gre pot do Vstajenja,
ko se očistijo v bóli življenja.

Katoliška akcija

F. V.

Tudi ti

Kakor je res, da je duhovnik v prvi vrsti zmožen in polklican za prenovljenje sveta v smislu Kristusovih načel, tako je pa tudi resnično, da on vsega dela nikakor ne zmore.

Koliko je danes duhovnikov manj kot včasih, tudi pri nas, in kako je narastlo delo! Koliko dela danes po organizacijah, koliko z delavskimi potrebami, koliko z družinami in posamezniki: Saj smo v prvem članku ugotovili, da prav povsod manjka Kristusovega duha.

Sedaj šele pa se pokaže največja korist in obenem bistvo KA, ki je sodelovanje lajikov z duhovniki pri pokristjanjenju sveta. Papež se je predobro zavedal, da velikih nalog ne bo mogoče izpeljati toliko časa, dokler se vsi kristjani ne zavedo svojih apostolskih dolžnosti, zato pa je ob vsaki priliki mladini, starim, učenim, preprostim, delavcem, profesorjem itd. poudarjal: tudi vas kličem na pomoč, tudi vi ste dolžni pomagati preobloženim duhovnikom v vseh potrebah, in to je vaša čast.

Sv. oče jim ni hotel naložiti nove dolžnosti, hotel jih je marveč le spomniti na to, da so kot člani sv. Cerkve, v katero so včlanjeni po sv. krstu in utrjeni po sv. birmi, soodgovorni za njeno stanje in zdravje. Svetni ljudje naj ne bodo torej samo poslušajoči verniki, ampak resnično sodelujoči za čim lepši procvit iz gorčičnega zrna zrastlega drevesa.

Oni so udje živega skrivnostnega Kristusovega telesa, po nauku sv. Pavla, ki so dolžni drug drugemu pomagati in tako tudi v celoti pripomoči do čim večje živahnosti in popolnosti. Vsak kristjan je kakor kamen v zgradbi sv. Cerkve, ki nosi odgovornost za sebe, velik del odgovornosti pa tudi za druge in celoto. Zato je jasno, da posameznim vernikom ne more in ne sme biti vseeno, kakšen je vernik poleg njega in kakšno življenje vlada v Cerkvi. Kot član plemenite, po milosti in podobni sorodne krščanske družine je nasprotno dolžan stopiti v akcijo, kakor hitro zapazi potrebo po izboljšanju in reformi. Če bodo vsi kristjani na ta način res živi člani Cerkve, potem je gotovo, da vsled medsebojne pomoči nobena veja cerkve-

nega življenja ne bo mogla oveneti in dozoreti za ogenj. Tam pa, kjer se kristjani svojih apostolskih dolžnosti ne zavedajo, božje življenje seveda propada, ker duhovnik vsega ne more sam.

Na to je hotel sv. oče s KA svet ponovno opozoriti in mu staviti za vzgled nekdanje čase, ko je sv. Pavel imel že »sodelavce pri evangeliju« in sv. Peter tako nesebične apostole, da jih imenuje »izbrani rod, kraljevsko svečeništvo«.

Da, dragi fantje, v vseh časih so neduhovniki pomagali duhovnikom pri delu za Kristusa. Če kdaj, je ta pomoč potrebna danes. Le mislite si, če bi vsi lajiki danes ubogali svojega skupnega duhovnega poglavarja, kako bi nenadoma zavel krščanski duh v tovarnah, kamor duhovnik ne more; v družinah, ko njega ni zraven; pri oblasteh, kamor on ne sme itd. Velikansko polje dela je s KA odprl lajikom, neposvečenim duhovnikom, papež Pij XI., treba samo, da temu klicu velikodušno sledimo. In sicer vsi! Kakor smo vsi krščeni in birmani v istem Duhu, tako tudi vsakogar izmed nas zadene klic »na pomoč«. Tudi ti, ki to bereš, si dolžan pomisliti, kako boš mogel s svojimi močmi in v svojih razmerah pomagati Kristusu do zmage, nadomestiti duhovnika. Tudi ti, kdorkoli si, nisi izvzet iz te nove vsesplošne križarske vojske. In če te Bog ni poklical za duhovnika, pa potom KA, pod vodstvom duhovnikov, smeš in moraš izvrševati duhovniško-apostolske posle, o katerih se bova pogovorila v naslednjih člankih. In to je velika in plemenita zadeva, v zvezi z duhovnikom se truditi za Kristusovo kraljestvo, za zmago dobrega. Ne pozabi torej: tudi ti!

(Dalje)

Maj

Konrad

»Ave Marija!«
jutranja zarja je oznanila,
ko je razlila
preko altarja solnčno zlatò.
šmarnično cvetje je zadehtelo
kakor kadilo,
srce človeško vonj je čutilo
in je zapelo
pesem vso čisto, pesem belo:
Ave Marija!

Zmaga pravice

Povest. — Spisal B. P.

Drugi teden sta že šla oče in sin v Svinec na Koroško, da se sin izučí kolarstva. Črevesnik je imel namreč v Svincu daljnega sorodnika — kolarja. Toda Cene je bil poprej doma nego oče.

Ker je imel več znancev po Koroškem, ga v drugič odvede v Svinec, da se izučí sedlarstva. A tudi tega rokodelstva se Cene ni izučil. Vendar tako hitro ni bil doma kakor prvokrat. Bal se je očetove jeze. Preveč dobro so mu bili v spominu tisti dnevi v domači hiši, ko je šiba pela in kletev očetova grmela.

Popustivši torej sedlarskega mojstra, se nastani Cene pri nekem peku. Največ je sedaj prebil na kmetih. Nosil je namreč okrog prodajat žemlje, reglje, rogove, štruce in drugo tako pe-civo. In ni se mu slabo godilo.

Prebrisane glave je bil in premeten do kože. Govoriti je znal tako gladko in sladko, kakor bi se mu sam med cedil iz ust, in vesti se je znal tako ljubo, da se je prikupil človeku na prvi mah. Koder je potrkal na vrata, povsod so ga sprejeli kot ljubega popotnika. Oponašati je znal vsakega človeka, kakor da bi bil rojen za vsak stan.

Najboljši gledališki igralec bi mu ne bil kos. Ni čuda, da so se njegovi tovariši tako težko ločili od svojega »prvaka«. Tudi njegov mojster ga ni ravno črtil, ker mu je znal sladko govoriti. Za dober izgovor ni bil nihče tako naglo pripravljen, kakor Cene. Potuhnil se je, kakor bi ne znal do petih šteti. Pa tudi za vsako delo je bil sposoben. Večkrat je peval:

Žemlje, reglje, štir' za groš,
Vse gre v moj raztrgan koš — —

Nekoč se mu pripeti, da je zaspal s polnim košem pod senčnato jablano. Nesreča je hotela, da so prihajali ravno takrat otroci iz šole in so si privoščili prepovedano veselje, da so mu pobrali vse žemlje iz koša. Gospodar je bil hud in Cene je moral zapustiti pekovo hišo.

Vzel je v roko popotno gorjačo, na hrbet navezal rončič, in hajdi v daljni svet.

Pride v Celovec. Tamkaj se ponudi nekemu izvoščku za hlapca. Pri njem ostane do devetnajstega leta svoje starosti. Ugajalo mu je življenje na »kozlu« in pri lačnih kljusetih. Tudi gospodar ga je hvalil. Saj sta bila oba enake nravi. Vozila sta oba, po dnevu in po noči, ob lepem in grdem vremenu, po kamenitih cestah in po lesenih klopeh celovških gostilen. — No, tudi tu ni ostal dolgo. Prišli so na sled velikim nepoštenostim in gospodar mu je pretil, da ga bo dal zapreti. Cene jo udari domov, kjer sta ga z veseljem sprejela oče in mati. Pravega dela tukaj ni imel; sedaj je postopal, sedaj hodil sem in tje z očetom.

Toda prišel je čas, da so Ceneta poiskali za vojaščino. »Naj bom pa še to«, pravi sam sebi, in res ga potisnejo v vojaško suknjo. Cene je moral v Ljubljano in še naprej, naprej . . .

Vojaškega dnevnika Cene ni pisal, da bi mogli iz njega zajeti kake drobtine iz vojaškega življenja. Le nekaj je hranila stara Črevesnica v predalu svoje skrinje v davkarskih bukvičah. In še izmed teh pisem podajemo bralcem samo eno, ki se ožje dotika niti naše povesti. Pisano je nekodi na Laškem.

Predraga oče in mati!

Roka se mi trese, če pomislim, da morda zadnjikrat pišem domov. Vsak dan smo v najhujšem ognju. Krogle letajo okrog ušes kakor čebele okrog medu. Sablje imamo na dva kraja brušene. Mrtvih je toliko, da samo po truplih hodimo. Neba že nisem videl tri tedne od samega dima. Obstreljeni konji so naša jed, kri pa pijača.

Ker je naš bobnar ranjen, so postavili mene za bobnarja naše kompanije. Toliko trpe roke, da jih zvečer še stegniti ne morem. Tudi so mi prišli dve zvezdi na ovratnik, na vsako plat eno, zato, ker sem oni dan trem Lahom na enkrat glavo odsekal. Na postelji že nisem spal, kar smo šli čez mejo. Nebo je moja streha, boben moja miza, zemlja moj stol.

Molite zame! Jaz še križa ne utegnem storiti. Po cerkvah imamo tukaj svoja skladišča.

Če se nikoli več ne vidimo, dobi naj ves tisti moj denar, ki je naložen na glavnico, Repnikova Tona.

Zdaj pa vaju oba, očeta in mater, lepo pozdravljam in sem do mrzlega groba

Vaš

Vincenc Črevesnik.

III.

Kdor je prihajal v dobi naše povesti ob semanjih dneh v Kranj, je utegnil poznati očeta Krajca. Po leti je nosil velik, bel slamniki z zobčastimi okraji, pozimi pa obilno polhovko na obilni glavi. In ta glava je bila povsem primerna njegovemu telesu. Ponosno je hodil po trgu gor in dol s prazno vrečo na rami. Ustavil se je sedaj pri kakem šotoru, kamor ga je vabila jezična kramarica, sedaj pri kakem kupu vreč, z žitom nasutih.

»Po čem?« je povprašal žitnega prodajalca, položivši kako zrnice na zobe, pokušajoč, ali je dovolj močnato.

Bovec na Primorskem.

»Po dva in pol.«

»Po dva pa dvajset.«

In kupčija je bila kmalu gotova.

Če pa je pristopil do kramaričinega šotoru in pregledaval rute, batmol, tibet in drugo tako blago, tedaj ga je vselej prišla nekaka nevolja.

Kakor vselej, tako je bil na semnju tudi okrog sv. Jakoba tisto leto potem, ko se je začela naša povest. Tam pri onem šotoru si je kar velel pokazati rute za ženske.

»Ná, izberi, Polona«, zakliče dekletu, ki je stalo plaho kake tri korake za njim, in pokaže na precejšen kup raznolikih rut.

Dekle nekaj časa izbira, potem reče boječe:

»Oče, tale!«

»Koliko pa bo?« osorno povpraša oče kramarico.

»Tole je goldinar, tale dva, tale dva in pol.«

»Za tole vprašam«, se zadere kupec osorneje.

»I no, naj pa bo! Tri pa trideset boste dali, zato ker ste vi.«

»Predraga je.«

In sta šla. Oče naprej, hči pa za njim.

Pri drugem šotoru se je tudi tako zgodilo. In pri tretjem tako. In pri četrtem tako.

Naposled sta pa kupilo ruto pri kramarici, kjer sta se najprej pogajala.

Dekle je bilo podobno očetu. Visoke rasti, postavno in zagorele kože, le na licih so cvetele še pomladanske rožice. Pristna gorska roža to! Na prvi mah bi bil človek mislil, da je to že izkušena žena. A bilo je le neizkušeno sedemnajstletno dekle. Vijoličasto krilo je odevalo njeno telo. Zgornjega dela života se je oprijemala svilena ruta z gostimi čipkami in glavo ji je krila »na štruco« zavezana pepelnata ruta. Rožasti predpasnik se je kaj podajal na vijolično krilo, in po krbtu sta viseli dolgi, debeli kiti.

»Kje pa je fant?« vpraša oče hčer.

»Tamle.«

»Kje?«

»Tamle je!« ponovi Polonica in pokaže s prstom na svojega brata Janeza.

»Pokliči ga!«

In fant je šel z očetom do šotoru, kjer je železar prodajal železnino.

V tem, ko izbirata oče in sin sekire in kose, se umakne dekletu za vogel, kjer prodaja v veži stara ženica »odpustke« na dveh širokih deskah, ležečih na dveh nizkih stolčkih.

Nekako boječe se ozre dekletu na okrog, kakor otrok, ki ga mikajo na sosedovem vrtu na pol zrele češplje. In če bi bila imela prodajalka bistre oči, bi bila lahko opazila na dekličinih licih rdeče pegice.

Kmalu pa je Polonica vsa zaverovana v odpustke najraznejše vrste. Brati zna tudi. Papirček za papirčkom odvíja in bere in bere. Marsikateri napis ji pordeči že tako rdeča lica, in hitro ga položi nazaj med ostale tovariše. — Trgala je prvi sad spoznanja dobrega in hudega. Naposled se pa vendar odloči za enega. Bralo se je na njem takole:

Jezus, bodi moj ženin!
Jaz pa tvoja nevesta.
Marija, bodi mi mati!
Jaz pa tvoja hči zvesta.

Polonica je bila dobro vzgojena in doslej še nepokvarjena. Zato je premagala skušnjavo in ni kupila sladčice s slabim napisom.

»Kakšno branje pa je, Polonica?« se oglasi nekdo za njenim hrbtom.

Samega strahu se dekle strese, da ji pade papirček na tla. A preden se pripogne dekle, jo že prehití vljudni prišlec.

Bil je človek najboljših let. Napravljen je bil pol kmečko, pol mestno; bil je prikupljivega obraza in dobrega jezika. Na močno počesanih laseh mu je čepel zal klobuček in desnica njegova je sukala gladko paličico.

Pobere torej padli papirček, bere, a nikakor ni bil zadovoljen z deklininim okusom.

»Ej, Polonica, kaj boš takole izbirala! To je za stare babnice. Le počakaj, izberem ti jaz nekaj, kar je zate.«

In prišlec vrže Polončin papirček nazaj med druge papirčke ter izbira drugega. Kmalu ga zaloti, da mu je všeč.

»Vidiš, Polonica, tegale vzemi, tale je lep! Le počakaj, kupim ti ga jaz, da boš imela od mene spomin.«

Glasil pa se je takole:

Polon-, Polon-, Polončica,
Obraza si prelepega,
Še nisem videl takega,
Polon-, Polon-, Polončica.

Za te le jaz živim,
Za te le jaz gorim,
Nikdar te ne pustim,
Polon-, Polon-, Polončica.

Samoljubje je preplulo Polonino dušo. Tako mičnim besedicam, polnim sladkorja in medu, kako bi se mogla ustavljati! In ta Cene! Saj je bil vselej tako prijazne besede proti meni, kolikorkrat je bil pri nas.

Še je dejalo dekle:

»Ne smem, oče bodo hudi!«

»Saj jim ni treba kazati. Vidiš, Polonica, take reči so samo za nas, mlade ljudi, za stare to seveda ni — —.«

»Ali Janez me bo karal.«

»Ne bo te, ne! Kaj meniš, da je Janez tak svetnik? Saj ima Janez tudi take stvari. Kaj meniš, da jih nima? Seveda, tebi jih ne pokaže. Sedaj ti jih bo, ko bo videl, da jih imaš tudi ti.«

In Cene kupi Polonici tudi še velik strden srček, ki stane pet krajcarjev.

Polonica je bila premagana in si je izvolila drugega ženina.

»O, ti ženska ničemurnost!« je mrmrala ženica pri svojih odpustkih.

»Kje pa te nosi pasja dlaka?« zarohni Krajec nad hčerjo, ko se mu približa sredi trga.

Polonica je zardela danes že strašno velikokrat. Skoro ji je postalo to že nekaj vsakdanjega. Zato oče ne zapazi premembe na hčerinem obrazu.

»Cimeta sem šla kupit, ker ga ni več, in pa lorbarjevih glavic.«

Prvikrat se je zlagala očetu. A oče tega ni spoznal, ker ni pogledal dekletu v košek. Le nevoljno zamrmra kar tako, ker je bil vaje godrnjati:

»Ti bom že dal cimeta in lorbarja!«

Poldne je že davno odzvonilo, ko stopi Krajec v gostilno, kjer je navadno spravljal konja. Polič vina ukaže prinesiti. Polona sede poleg njega, Janez pa stoji pri mizi z bičem v roki.

»Na, Janez, pij! Potlej pa naprezi!«

In starec porine polič proti sinu. Nato prime za vogal kruha, ki leži na mizi, odtrga ga polovico z rokama in položi pred Polono:

»Na, jej štruco!«

Kmalu stopi v pivsko sobo mladenič, ki je kupoval Poloni papirčke.

»O, dober dan, Krajčev oče! Ali ste že napravljeni proti domu?«

»Aha! Na, pij, Cene!« odgovori Krajec in porine kozarec prišlecu.

Dekle pa položi nehote roko na košek poleg sebe.

»Pij, pa najprej nalij dekletu!« ponovi oče svoj ukaz.

»Dobro zdravje, Krajčev oče!«

In Cene izprazni kozarec, naliže pa napije Poloni. Kaj bi bil pač rajši storil kakor to!

»Pijte, Krajčev oče! Potem dam še jaz za polič.«

»Saj žejen si pa res, kakor vidim«, ga zbode stavec.

»Žejen pa, žejen, zmerom kakor goba«, se zakrohoče Cene.

»To je še dobro, da tvoj stari nima gostilne. Drugače bi moral zate posebej plačevati vinsko užitnino.«

A Ceneta niso zbudle Krajčeve besede.

»Norčuj se«, je mislil sam pri sebi, »kadar pridem gor k tebi, takrat ga bomo pa vendarle pili, da bo od mize teklo.« Le to mu ni bilo ljubo, da Polonica čuje te besede. Zato obrne pogovor.

»Polonica, zakaj si pa tako klaverna danes?« vpraša deklico. A ta je le molčala.

»E, za taka dekleta je najlepše, da molče«, ji pomaga oče odgovarjati.

Polonici pa je glava polna skrbi. Nekaj ji je reklo: Kaj si storila? Kaj poreko oče, če zvedo? Kaj poreče Janez? In če Agata zve? Če ljudje zvedo? Že ji je žal, da se je dala pogovoriti. Kar v košek bi najrajši posegla in zagnala Cenetu v naročje ta papirček. A zopet ji nekaj zašepeta: »Kaj poreče potem Cene? In če ljudje to zvedo?«

»Kar je, pa je«, reče po tihem in se otrese nadležnih skrbi. A takoj se zopet prikažejo v njeni rahločutni duši novi pomisleki, nove skrbi.

V tem sta bila Cene in Krajec že v živem pogovoru.

»Drugi teden pride Tirolec po voli. Ali imate kaj na prodaj? Ali je kaj debele živine v vaši vasi?«

»Brez nič ne bo. Naj le pride; za dober denar se vse dobi.«

»Nič se ne bojte, Krajčev oče! Govoril bom že tako, da bo za vas prav.«

Tedaj se Krajcu razjasni hudo lice.

»Še en polič, pa še ne gremo«, reče Cene.

In pili so še. Polonica pa je priganjala za odhod.

»Kmalu pojdemo, Polonica! Kar reci Janezu, da napreže.«
Dekle odide iz hiše.

»Kaj pa žito letos?« vpraša Cene in z veselim obrazom pogleda za Polonico.

»Pri nas smo že vse poželi in vsejali. Še repo bomo ta teden. Naš je tak za delo kakor železo, in naša je taka, da nobena ne taka: kar po tri kraje žanje sama.«

Kadar ga je mož dobil malo v glavo, takrat je postajal glasnejši in zgovornejši kakor navadno. In kadar je govoril o svoji zemlji in kmetijstvu, o svojem Janezu in Poloni, takrat je bilo vse le naš, pa naša, pa naše.

»Konj je že naprežen, oče!« reče Polona, povrnivša se v izbo.

»Ali je? No, je že prav, pa pojdimo.«

»Polič še, Krajčev oče! Saj smo malokdaj skupaj! Kaj pa vam je za par poličev? In taka pridna otroka imate, da ju je veselje gledati!«

Te besede Cenetove so dobro dele starcu. Še je postavila krčmarica na mizo nov polič.

»Oče, gremo?«

»Koj gremo, Polona! Ali je Janez že napregel?«

»Je že, kdaj že!«

»No, potlej je pa prav! Polona, na voz nesi, kar je; potlej pa odrinemo.«

»Oče, pojdimo no! Kdaj pa pridemo domov? Po noči.«

»Saj mesec sveti, Polonica, nič se ne boj!« reče Cene in se nasmeje tako sladko, da se je morala tudi ona smejati.

»Ali te je strah, Polonica? Če te je, pa grem s teboj.«

»Če bi šel ti z nami, Cene, potem bi me pač bilo strah«, odgovori dekle osorneje.

»Pojdite no, oče! Koliko dela nas še čaka doma.«

»Ali je Janez napregel?«

»I, seveda je, no! Tako nevoljen je, ker konj neče stati.«

»Ali je že vse na vozu?«

»I, seveda je! Brž pojdite!«

In deklica prime očeta za roko.

»Na, še enkrat pij, pa Janezu reci, da pride pit!«

Dekle gre po Janeza, Janez pride.

»Brž pij, Janez, da gremo! Pa še hlapcu reci, da pride pit.«
In prišel je še hlapec pit.

»No, ali še ne greš?« povpraša Krajec vstopivšega soseda.

»Kmalu pojdem. Še nekaj imam opravka«, odgovori sosed.

»Janez, kar pojdiva s Polono, ker se vama mudi! Jaz se pripeljem s sosedovimi. Imava še s Cenetom nekaj govoriti,« reče naposled Krajec.

Janez in Polona sta se odpeljala sama. Oče pa se je pripeljal že pozno zvečer s sosedom.

Tako se je vselej rado zgodilo, kadar je šel Krajec v semenj.
(Dalje.)

Samo en hip

Kamnoselski

Nov žarek je šinil
v to bedo samotno,
samo en hip!
In lice dremotno
za hip izpremenil
je izbe te ...

Na mizi pomladne
cvetice žaré,
med njimi pa sveče
plamene iskré.
Pred svečami, cvetjem,
Križ sveti ...

Po izbi samotni
tajinstven gre dih,
bližino Njegovo
naznanja vzdih ...

* * *

In sestre klečijo,
molitve kipijo ...
In tu je v svetlobi,
nadzemski čarobi
On!
Oh, samo en hip!

Stare šege in navade Slovencev ob Zili

Gilofil

Slovenci in sploh Slovani se moramo poznati med seboj in moramo poznati svojo slovensko in slovansko zemljo. Vzemimo n. pr. slovensko Ziljsko dolino. Koliko je Slovencev, ki komaj po imenu ali mogoče niti po imenu ne poznajo te slovite slovenske doline!

Zila je reka, ki poteka vzporedno z Dravo. V rimski dobi se je imenovala Zila: Gila. Slovenci so iz tega napravili Zila, Nemci pa Gail. Pri Beljaku oz. pri Mariji na Zili, kjer je dolgo vrsto let župnikoval pisatelj Meško, se Zila izliva v Dravo. Pri Brnci priteče Zila iz Ziljske doline v Beljaško ravnino. Od Brnce pa do Brda oz. do Šmohorja je Ziljska dolina slovenska. Glavne naselbine v slovenski Ziljski dolini so: Podkloster, št. Lenart pri Sedmih studencih, Strajaves, Gorje, Bistrica ob Zili, Čače, Čajna, št. Jur, Smerče, št. Pavel, Blače, št. Štefan, Goriče, Borlje, Melviče, Brdo. V župniji in občini Brdo je dom bivšega koroškega slovenskega poslanca in bojavnika za narodno svobodo zatiranih koroških Slovencev: Franceta Grafenauerja.

Najznamenitejša gora Ziljske doline je Dobrač (2166 m). Vrh Dobrača sta dve kapeli: slovenska in nemška in planinski dom. Vrh Dobrača je velika planota, kjer se pase govedo. Dobrač je ogromna gora, ki strmo pada proti Ziljski dolini. L. 1348. ob času potresa se je odtrgala gorska plast in zgrmela v dolino. Pokopala je pod seboj gradove, cerkve in vasi.

Ziljska dolina ima krasne planine. Na planinah se nahajajo cela selišča pastirskih koč — fač imenovanih in živinskih hlevov — tamarjev.

Ziljska dolina je del in sicer najzpadnejši del slovenskega Korotana. Slovenski Korotan se razprostira od Dravograda (na bivši koroško-štajerski meji) pa do Šmohorja, od Karavank pa do Magdalenske gore. Slovenski Ziljani so nadarjeni, podjetni in samozavestni ljudje. Znajo si pridobiti premoženja, so gospodarsko napredni, hkrati pa silno konservativni, kar zadeva njihove stare šege in običaje. Tu med ziljskimi Slovenci najdeš

stare navade, kakor jih ne najdeš nikjer drugje med Slovenci. Tudi govorica ziljskih Slovencev ima nekaj prav starih (staro-slovenskih) oblik in besed. Ena taka stara ziljanska posebnost je n. pr. tudi to, da so ljudje na veliko noč (od velike sobote na

Ziljska narodna noša.

veliko noč) celo noč v cerkvi. Tu molijo in pojejo, eni prihajajo, drugi odhajajo, od vseh hiš najdeš na veliko noč (res: noč) ljudi v cerkvi. Na Ruskem imajo še zdaj na veliko noč o polnoči vstajenje. Gotovo je bilo nekdaž tudi pri nas tako, da so se vse slovesnosti vršile že ponoči, kar sklepamo že iz imena: velika noč.

Posebna znamenitost je tudi narodna noša ziljskih Slovencev. To je stara slovanska narodna noša. Dekle oblečeno v narodni kroj enostavno imenujejo: Slovenco (tj. Slovenko). »Je bilo tkaj Slovencl« kratkomalo pomenja: je bilo mnogo deklet v narodnih nošah. Te narodne noše pridejo posebno do veljave ob cerkvenih sejmih ali žegnanjih. V narodnih nošah se vrši ples pod lipo. Tudi ta lipa je ziljska posebnost. Že stari Slovani so darovali pod lipo bogovom. Od nekdanj so imeli Slovani lipo v posebni časti. Tudi pri slovenskih Ziljanih igra lipa posebno vlogo. To se zgodi predvsem ob slovesnih dneh cerkvenega sejma ali žeganja.

Na dan cerkvenega sejma sta v župniji dve sveti maši. Ko mine druga sv. maša in ljudje odidejo iz cerkve, zazvoni poldne.

Nič ne de, če je tudi ura šele deset. Predno je odzvonilo poldne, godba ne sme igrati. Ko zazvoni, vsi molijo angelsko češčenje. Ko je odzvonilo, godba zaigra, fantje zajuckajo in zapoje:

Kaj b' jaz kristjan vesel ne bil,
k' sem dan's pri sveti maši bil.
Tam sem videl Jezusa
in njegovo mater žalostno.

Nato gre mladina pod lipo. Pod lipo je klop za godce. Godci zaigrajo in mladina parkrat zaraja. Samo parkrat; potem vabijo dekleta sorodnike in znanca, ki so prišli iz drugih župnij, na obed.

Po obedu se zbero fantje, zasedejo lepo okrašene konje brez sedel in jahajo na vas pod lipo, kjer je nataknen na visokem stebru lesen čeber ali sodec. Sodec je povezan z lesenimi obroči, je kakega pol metra visok ter je nataknen na stebru navpično, tako da tvori steber podolžno (navpično) os. Sodec ima, podobno kakor pinja, preluknjano obojno dno. Da ne zdrkne sodec s stebra, je steber na zgornjem koncu ožji, tako da je tukaj debel samo kakih 10 cm. Ali pa je zasajen skozi steber vodoraven količ, na katerem počiva čeber. Višina, v kateri se nahaja čeber, je približno ista, kakor roka jezdečeva, ki z železnim količkom med najhujšim dirom udari po čebru. Pri vsakem udarcu se čeber zavrti.

V starodavne slovenske noše oblečene dekleta se zbero v bližini stebra. Teh deklet je ravno toliko, kolikor je fantov,

ki se udeležijo dirke. Ena izmed deklet drži na taci kakih 10 cm visoki venec ali krono za zmagovalca. Zmagovalec je tisti, pod kojega udarcem se razsuje čeber. Venec je narejen iz umetnih cvetlic, pozlačenega papirja itd., od venca vise trakovi. Oglejmo si najprej slikovito narodno nošo deklet, ki stoje pri stebru.

Ziljska narodna noša je slikovita in košata. Poda se samo krepkim, čvrstim, visokorastlim dekletom. In takšne so povečini ziljske dekleta.

Razbijanje čebra v Ziljski dolini.

Ko sem pred par leti videl Moravanke v njihovih narodnih nošah s kratkimi krili in v škornjah, sem se spomnil na ziljsko narodno nošo. Ziljanke sicer ne nosijo škornic, pač pa kratka, komaj do kolen segajoča gosto nagubana pisana krila. Krila so namreč rdeče ali zeleno ali modro obrobljena. Bela srajca ima dolge široke rokave, prsi pokriva velika pisana svileni ruta. Od širokega pasu iz kovine ali s kovino obitega usnja visijo raznobarni trakovi. Na glavi nosijo dekleta rdečo ali prižano

(rajdasto) ruto s »franžami« ali pa fino nagubano pokrivalo — recimo pečo — iz belega prta. Bele nogavice, na bobeye pletene (Zwickelstrümpfe) so prevezane z barvastimi trakovi. Ziljska narodna noša v mnogočem spominja na gorenjsko narodno nošo in ji je po slikovitosti enakovredna.

Tako oblečena dekleta se postavijo v bližino stebra s sodcem. Godba zaigra, dirka se prične. Fant za fantom prijaha v polnem diru in udari z železnim količkom po čeburu. Ni lahka stvar v polnem diru dobro pogoditi čeber. Že prejšnjo soboto se fantje vadijo v zbijanju čebra in pri tem marsikateri zleti s konja. Tudi konji se morajo šele navaditi na dirkanje in so sprva, zlasti vsled igranja godbe, plašni. Fantje morajo prijezditi mimo čebra v najhujšem diru, in sta ob začetku dirkališča postavljena dva moška z biči, ki udarita vsakega konja, da zleti v polnem diru proti čeburu.

Dirkanje se ponavlja tako dolgo, da se čeber razsuje. Med dirkanjem neprestano igra godba. Star mož, stoječ za stebrom, zdaj podaja jezdecem obroče, ki so se sesuli s čebra. V diru jih nataknejo jezdecem na količke. Zdaj pristopi dekle k možu in mu poda venec za zmagovalca. Dekle pa ima pravico, da imenuje tudi kakega drugega fanta, ki naj dobi venec. Mož, ki je prej delil obroče, zdaj nastavlja venec, ga dviguje, pa zopet umika, dokler ne prijezdi oni, ki mu je določen venec. Fant z vencem na količku zavriska, dirka je končana. Pristopi kdo izmed tekmovalčevih domačih, oče ali kdo drugi, in odvedejo konje. Tekmovalci pa gredo z dekleti, ki so prej stale ob steburu, pod lipo rajat. Zanimivo je, da ta dan, v nedeljo, plešejo pod lipo samo neoženjeni, drugi pa gledajo; v ponedeljek pa rajajo pod lipo oženjeni, neoženjeni pa gledajo.

Omeniti moram še moško narodno nošo ziljskih Slovencev. Tudi ta je podobna gorenjski narodni noši. Ziljski Slovenec v narodni noši nosi na glavi velik temen žametast klobuk. Pod klobukom ima črno, dolgo kapo s čopom. Suknjič nosijo ogrnjen okrog ramen, da se vidi cvetnobela srajca. Temen, žametast telovnik, posejan s cvetkami, je opremljen s srebrnimi gumbi. Vratna ruta iz vijoličaste svile nadomešča kravato. Hlače so temne, navadno iz usnja. Noge pa so obute v visoke do srede stegnov segajoče škornice iz mehkega usnja.

Moremo reči, da kažejo slovenski Ziljani tako glede noše kakor glede značaja (naturela) mnogo sličnosti z Gorenjci. Pa tudi govorica slovenskih Ziljanov je mnogo bolj podobna gorenjščini nego narečju slovenskih Podjunčanov. Slovenski Podjunčani in sosedni slovenski Štajerci predstavljajo enoten tip tako glede značaja kakor glede govorice. Razlika med slovenskimi Ziljani in Slovenskimi Podjunčani pa je vsaj tolika kakor med Gorenjci in slovenskimi Štajerci. Bedasta je nemška trditev, da slovenski Korošci predstavljajo enoten tip, ki se bistveno razlikuje od izvenkoroških Slovencev.

Koroški Slovenci tako glede govorice (narečja) kakor glede ljudskega značaja ne predstavljajo enotnega tipa, pač pa so s tisoč vezmi, utemeljenimi v podobnosti govorice, naturela, ljudskih šeg in običajev, zvezani s svojimi sosednimi izvenkoroškimi slovenskimi rojaki. Vse meje, ki nas ločijo, so samo nekaj umetnega, v živo meso, v živo narodno telo rezajočega. »Kar je Bog združil, naj človek ne loči«, velja tudi tukaj.

Bog živi slovenski Ziljane in njihove častitljive staroslavne narodne šege in navade! Bog živi vse naše brate po krvi in jeziku!

V življenje

E. delle G. — I. P-ljc.

Kot živo srebro se je prelivala mesečina nad staro trdnjavo — si tu poiskala temen kot in drsela kot migljajoča slonokoščena steza po obronku nazdol ter se kot modri potoček obrnila dalje po dolinici. S svetlimi nožicami je sedaj smuknila čez pločnik, v trenutku nato se pa kot odsev skrivnostnega okna zopet zalesketala v šipah oken, za katerimi ni bdelo nobeno oko več.

Španski bezeg, ki se je v težkih šopih vzpenjal čez zidove tihega samostanskega vrta, ob katerem se je navzdol vila cesta, se je svetlikal tako jasno v noč, da bi lahko preštel cvet za cvetom. Mogočna lipa, ki se je že dve stoletji ponosno ozirala iz visoke trdnjave po dolinici, je sedaj stala še enkrat bolj veličastna v sanjavem blesku, ki je kot skrivnosti poln pajčolan

visel okrog njene krone in hipoma pri najmanjšem dihu vetriča razsejal svetlomodne iskre med njene veje. —

— — —

Začuli so se lahni koraki, mehki, komaj slišni glasovi so prihajali bliže in bliže. Mlad par. — Roka v roki sta šla ...

»Kako krasno!« je spregovorilo mlado dekle in hipoma obstalo. In njeni temni očesi sta se kot cvetki, hrepeneči po svetlobi v čaru mesečne noči, zaprli.

»Kaj pa ne bi moglo biti krasnega na tej poti«, je rezko izzvenel mlad moški glas, »na poti, kjer si morava za vedno dati slovo!«

Stresla je bujno glavo in solzne oči so se zazrle vanj.

»Ah — ne za vedno. Saj to sem ti pravkar obljubila. Le tako dolgo, dokler bo to dopustil Bog. Revna sem in ti ... brez službe ... «

Sramežljiva rdečica je oblila njeno lice.

»Bog!?!« je odvrnil na pol zasmehljivo, napol v zadregi.

»Da — Bog!« je zaklicala ona v plamteči ogorčenosti. Toda v trenutku se je zavedla; skoro obesila se je v objemu z rokama okrog njegovega vratu in s pogledom, v katerem je zajekalo nebo in zemlja, mu je zašepetala:

»Kako si ga mogel tako izgubiti? ... «

»Nisem ga izgubil«, je kljubovalno odvrnil, »on je mene pozabil. Da — tukajle nekje na cesti, po kateri hodi sedaj revščina in lačni siromaki brez kruha! Ljubezen pa, kakršna je najina, lahko še leto dni sedi ob poti, lahko postane siva in se postara, preden pride k oltarju ... Če med tem ne — umrje.«

»Kako bi mogla prava ljubezen kdaj umreti?« je spregovorila ona. Njeno oko se je zazrlo v zvezde. »Ta dobiva luč od zgoraj ... Le tako bom tudi jaz mogla držati, kar sem ti sveto obljubila.«

»Ti veruješ to!« se je bridko nasmehnil v noč ... »Lahko veruješ en teden, mesec — zaradi mene tudi eno leto! Ko bo pa zopet prišel in utonil dan za dnem ... ko bo ugasnil spomin ... in bo sedanost postala močno doživetje, ki ga ni mogoče več odsloviti ... «

»Ti mi torej ne veruješ?« ga je vprašala; njene ustnice je spreletel bolesten smehljaj. »Dvomiš nad mojo zvestobo in vendar bi me rad imel za ženo? ... «

»Da!« je prikimal — »tako nema, brez vprašanja je moja ljubezen, čeprav mi vse nasprotuje. — Ti pa ... ljudje pravijo, da se bojiš. Imaš starše, katerim jaz nisem zate, imaš spovednika, kateri se boji tega znanja, češ ... ni nič upanja ... in jaz, glej, tako me je prevzela tvoja ljubezen, da nimam moči, da bi ti mogel v bodoče tudi z enim samim pogledom povedati, kaj si ti meni. — Kako dolgo ti bo še prijetna moja bližina? In tedaj bo umrla tvoja ljubezen ... Pa saj je že začela umirati. Vprav to uro. Vprav na tej poti. Vprav v tem trenutku, ko si mi povedala, da ni — tako dolgo dokler hoče to Bog — nobenega kraja več na zemlji, kjer bi smela zreti drug drugemu v oči, niti tistega ne, kjer sva se našla ... «

S povešeno glavo, z očmi, zročimi v noč, je stala pred njim — nema, kakor mrtva. Le mlado njeno telo je trepetalo, dokler ni mesec, ki je tudi njen obraz tipal s svojimi srebrnožarkimi prsti, pokazal njemu solz, solz, katerih ni hotela izjokati, da bi do zadnjega ostala močna.

Ganjen jo je privil k sebi.

»In sedaj mi povej še enkrat, če se morava v resnici ločiti, če ni nikjer v resnici nobenega kraja več, na katerem bi ti mogel — vsaj enkrat v tednu zreti v oči ... če moram molčati kot grob, kakor da se ne bi bila nikdar videla? Povej mi, če ti smem verjeti, da se popolnoma ne izgubim!«

Sklonila je glavo in se zamislila.

Kako lepa je bila v tem nemem boju — v tej bridkosti, kateri se je popolnoma vdala v tem hipu.

Da, zdelo se mu je, da je še nikdar ni videl tako lepe ... Duša, ki se je borila za dragoceni biser, katerega je končno hotela ohrniti le za Njega. —

Še vedno je molčala, stala kot zamaknjena. Le njeni pogledi — kam so hrepeneli? ... Njene velike temnomodre oči — hipoma skrivnostno osvetljene v luninem siju, hipoma zopet potapljajoče se v noč s svilen kopreno trepalnic, oči, v katere on ni mogel prodreti ...

Le poteze okrog njenih ustnic so še vedno trepetale — bolešno, a vendar sladko, okrog tistih ustnic, katerih ne bo nikdar več poljubljal.

In ona ... Da, kam so poromale njene misli? ... Iskala je, da bi mu dala še zadnji dokaz svoje ljubezni, pa zopet jo je

obšla bojazen strahu, da bi mu dala več, kakor je pa smela pred Bogom in pred ljudmi . . .

Tu je bil tisti sanjavi, tihi park, kjer sta se prvokrat videla. In zopet je v duhu zagledala samo sebe, sedečo na klopi, posejano z bezgovimi in negnojevimi cveti kakor takrat, s knjigo v roki, z mislimi v daljavi, v katero je pošiljala pesem, polno lepote in sladkosti:

»Zares, to mora biti čudovito,
če v srcih dveh ljubezen plameni . . . «

O, tako čudovito, da se je ustavila pri teh vrsticah, kajti ljubezen se še ni bila dotaknila njenega srca. Toda, če je pa pesnik pel o njej tako, če je pomlad s svojimi tisočeriimi ptičjimi glasovi naokrog tako pripovedovala o njej — zemlja tako pila vonj pod solnčnimi poljubi . . .

Da, kaj se je šele moralo zgoditi s srcem takrat, ko se je vanj naselila prva ljubezen, da s poljubi vzbudi v njem misel za praznik, na katerega je Bog mislil že v raj.

In zopet je pogledala v knjigo, da bi čitala dalje . . .

Tedaj pa je hipoma nekaj kot senca zdrsnilo mimo nje, in ko se je ozrla kvišku, je sedel on na drugem koncu klopi tudi s knjigo v roki.

Bil ji je popolnoma tuj še doslej — da, dotlej, dokler ni na prvi pogled v njegovi roki spoznala knjigo, ki je bila enaka tisti, katera ji je ležala v njenem naročju.

Pa že je on to zapazil, odkril se ji je ter nasmehnil. —

Po pesniku jima je bil prišel prvi pozdrav in pomlad je polagoma sklenila njuni mladi srci — pomlad mlade človeške duše — ljubezen.

— — —

Ali naj mu zdaj poreče: »Tam, kjer so se prvokrat našle najine oči, še popolnoma tuje do takrat, tam boš lahko, kakor takrat, tudi v bodoče sedel ob moji strani — z besedami, ki so zamrle na ustnicah — le s knjigo v roki . . . «

Ali je smela?

Ne. —

Kajti če bi tam umrle njune besede, bi govorili njuni srci. In če bi pretrgala molk, potem bi dihale besede, ki bi prodirale globlje in globlje v blodnje — pred katerimi pa mora bežati, ker je tako obljubila Bogu. —

Zopet so njene oči zažarele v solzah, katerih ni smela izjokati in z bolestjo jih je zadrževala v trepetajočem srcu. Ali je od njih prišel sijaj njenega pogleda, nemir, ki jo je preveval in v katerem je nekaj iskala in se ozirala naokrog kakor ptiček po gnezdu, da bi vanj skrnil svoje najljubše? —

Toda tu, tu, kjer ji je nekega pomladnega dne kakor danes prvikrat odkril svojo ljubezen, ko se je sklanjal k njima bezeg s svojimi gostimi šopi in tako sladko vonjal v tihi večer, da je mislila, da so to bile njegove besede, katere je kot vonj vsrkavale vase... Če to ni bila ljubezen sama, tista sladka, prva ljubezen...

Ah, ali nista zdaj prišla sem prav zaradi tega, da si za vedno dasta slovo? Na tem blaženosrečnem, na tem nesrečnem kraju, kjer ji je tisti večer priznal svojo ljubezen, poln upanja, brez slutnje, da bo malo dni pozneje izgubil službo in kruh! — »Nezmožen za delo«, kakor pravi brezobzirni čas prav tako kratko kakor surovo. —

In vendar sta še upala — celo dolgo leto. Z veselim, mladostnim navdušenjem v sveti zvestobi ljubezni, ki se tako pogosto vara, ko gleda v svetu vse in misli, da si bo mogla tudi vse podvreči.

In danes sta stala tu — prav tu — brez tolažbe, brez upanja.

Ne. — Tu je bilo zadnje mesto, ko sta se zopet sešla. Le bridkost je morala tu napolniti njuni srci. Da ju le ne bi zli duh strasti napolnil nekega dne z obupom, da ne bi šla nazadnje — kam?...

Zgrozila se je.

»Zares to mora biti čudovito,
če v srcih dveh ljubezen plameni...«

je govoril tresoč se moški glas v njeno tihoto. Toda stresla je z glavo in slišala iz tega le skušnjava.

Saj on ni imel več Boga!

Bilo ji je, kot da mora umreti.

Tedaj pa je nenadoma zatrepetal nenavaden sijaj luči skozi noč in zatemnel modro mesečno svetlobo — obkrožil prav njeno postavo. — Prihajal je iz gotskih oken na koru starega samostana — kot svetel božji žarek, obdan od vseh čarov noči, poslan v temo, v kateri si dva mlada človeka nista mogla dati

nobenega sveta. Le doneče orgle ... menihi, ki so se tu zbrali k večerni molitvi. Tudi za one divja boj, toda vedno ostanejo zmagovalci.

Že je napolnjevalo njihovo petje tihoto noči, prihajajoče kot studenec iz globin, katere čuva Bog ... studenec, pri katerem bi mogoče tudi — on zadobil zdravje in našel tistega, katerega je izgubil.

Hiša božja! Čez ves svet se razprostirajoča streha cerkve, pod katero se lahko srečavajo in najdejo vsi, grešniki in svetniki, srečni in bedni in ubogi in bogati — in molčati ali moliti morajo, če hočejo ali ne ...

Kraj, ki ga je tako dolgo iskalo njeno oko, da ne bi njena ljubezen ostala brez doma in da bi jo kljub temu še posvetila — ta kraj je našla in —

»Tam;« je spregovorila, dvignila tresočo se roko in pokazala proti cerkvi. — »Tam me boš smel vsako nedeljo gledati tako, kakor si mi obljubil, nem in ne da bi se ustavljal Tistemu, v katerega varstvo te tukaj izročam, kar je obema drago.«

Ne da bi počakala njegovega odgovora, je odhitela, ne, zbežala po klančku navzdol. —

Storjeno je bilo ...

(Konec prih.)

Moje hiše

Lojze Golobič

Star in siv je moj grad.

Široke ima stene in mrzle. Skoznje se nikdar ne izvrtla misel in pesem se ubije kakor kanarec, če ga z dlani izpustiš. Strop se včasih zniža do postelje in črno tramovje zlohotno srši vame. Skozi špranje gibljejo krvavi prsti pokojnih, ki so nekoč tesali in kamenje lomili, pa so bili plačani s korobačem.

(Oj stari oče, ki si mi v črnih večerih bajal, povej jim na onem svetu, naj odmaknejo prste, ker me je strah!)

Ta stari grad nima oken. Samo line zevajo skozi debeli zid. In prek njih so spete železne lese. Skozi line nerad gledam. Bojim se, da bi mi hrepenenje zlomilo prsi. Če pa se spozabim in

mi oči zbeže na tvalo, kjer moji drobni nečaki gradijo kozolec in se gredo ateka pa mamo, se mi roke krčijo; lomil bi železo in se vrgel skozi lino, da bi vsaj košček tega življenja ujel ...

Pa debel je zid in roke so slabotne.

Takrat se mi zdi, da nebo ni več blizu Boga, ampak da se je kakor težak pokrov usedlo nad mojo sobo. In jemlje mi dah. Roke se mi spuste kakor mrtva misel. In nimam več želje in ne misli in ne besede.

Zvečer, ko ležem v posteljo, ne prižgem luči. Gledam v stene, ki so strašno prazne. Ni križa, ni božje podobe. Samotna muha, ki je zašla, brenči nad menoj. Ne ve za line, da bi se vrnila. In tenki komarji zujijo z mojimi mislimi, ki begajo iz kota v kot; ko se vrnejo, pridejo prazne; kalne so kakor zblojena luža.

Včasih zaprem oči.

Pa nenadno zaječi klop. Nekdo je jeknil v kleti ali z drugega sveta.

Kaj hočete od mene, mrtvi dedje? Nimam kruha, nimam vina, nimam dobre besede.

Prazna je moja soba.

Postelj je ozka in nepostlana. Ni kropivčeka nad njo. Ni Mamke božje. Ni angela varuha. Zvon se nikdar ne sliši. Včasih glasno govorim, da ne pozabim besed, pa jeca od sten kakor v grobnici. Če se kdo zmoti k meni, pusti vrata odprta ...

O Bog, ne daj, da umrjem v tej strašni hiši!

— — —

Iz prahu sem pobral list, ki nosi življenje moje iz lanskih dni. In strah me je mrzlih, sivih sten, med katerimi sem živel. V njih je danes prazno; samo dedje se še v nočnih urah vračajo.

Gradi se mi nova hiša. Arhitekt je moja žena. In čisto svoj načrt ima:

Zidje bo belo kakor sam božji blagoslov. Prek oken ne bo visela lesa. Svetla in prostrana bodo, skozi se bo videlo na drugi svet. Pokrov hiše se bo odmaknil, da nama ne bo duše težil.

Dušo bom razlila po sobi: na stene, na mize, na postelje. In ko bo večer in te ne bo, jo bom postavila na okno, da ti bo svetila. Vsako noč bom premišljala, kako bi ti drugi dan poka-

zala ljubezen, drugače od včeraj. Premaknila bom prtič na mizi, morda en sam rob in ko boš prišel, boš videl. Zakaj čutil boš, da se je tudi v meni nekaj premaknilo. Morda bom molčala, pa boš vseno poslušal moje besede. Ti boš znal.

Ko boš žalosten, bom odprla večerna okna in molila; in slišal boš zvonove z nebes, pa pozabil na bolečino. In ko boš legel, truden od dolgega dneva, bom ti napravila tri križke, da bo Bog legel k Tebi. Angel, čuvar tvoj, in jaz pa bova stražila ob tvoji glavi vso noč in molila. Tako mislim, boš našel v meni ženo, kakor si jo iskal. »Če je ne bom našel, kakor je mati moja, ne bom imel žene. Amen.«

Blagoslov tebi, žena, blagoslov tvoji hiši!

Naš cilj

Danilov

Fantje, kaj je naš cilj? — Cilj našega društvenega delovanja je in mora biti vzajemno bratsko življenje; z eno besedo: naš cilj naj bo bratska ljubezen.

Vedno in vedno se čujejo besede: »Člani enega društva smo«, ki nas medsebojno veže. Imamo iste dolžnosti do njega, zakaj bi se torej ne ljubili med seboj?

Da pa bomo ta naš cilj dosegli, tovariši, izpolnujmo pred vsem troje nalog, ki nam jih skupno društveno življenje nalaga, in te so: iskrenost v občevanju, zaupanje in medsebojna pomoč. Dovolite, da vam jih malo podrobneje opišem.

Iskrenost. — Fantje, različne starosti ste, nekateri ste odslužili vojaški rok, drugi še ne. Fantje, ne prezirajte teh mlajših, temveč naj vam bodo kakor bratje, da ne bo več takih, ki bi še govorili: »Saj so to še otroci, kaj boš z njimi občeval!« Starejši fantje, zavedajte se, da bodo ti nekoč zavzeli vaša mesta, ko si boste vi že gradili lastne domove, torej jim morate povsod dajati dober zgled in prijazno z njimi občevati. Kajti le na ta način bo zavladala med nami prava bratska ljubezen.

Pa preidimo k zaupanju! Kaj mislim s tem, vam bo lahko uganiti. Fant imaš prijatelje v društvu, mogoče celo dva, tri, na katere si posebno navezan. Pa pride nate preizkušnja v živ-

ljenju, izpovej se jima, veliko laže boš potem prenašal življenja križe in težave. Prijatelj te bo potolažil, ti svetoval pogostokrat mogoče prav pametno, ali te pa tudi svaril, če bo pametnejši od tebe; te mogoče tudi rešil zablod, ki so tako pogoste v fantovskem življenju. (Prečitajte uvodni članek v II. številki »Kresa«, ki mi je dal pobudo za ta dopis.) — To sta dve poglavitni nalogi v dosego našega cilja; če boste izpolnjevali ti dve, boste s tem tudi tretjo, to je medsebojno pomoč. Fantje! Le če bomo delovali v tem smislu, bomo res člani društva, tudi v življenju, ne samo na papirju!

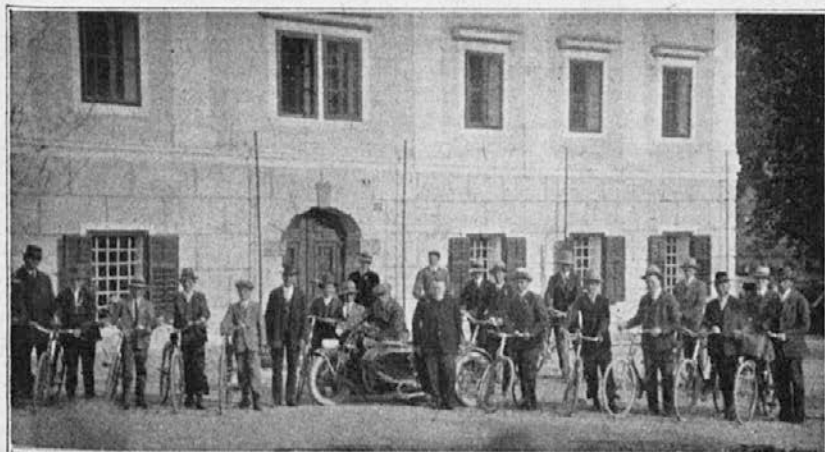
Kdo bo najboljše uganil?

Vprašuje urednik

Aprilske uganke ni rešil nihče. Večina je mislila, da naj se izpusti zrak iz pnevmatik. Toda to bi povzročilo nepotrebno delo, ker bi morali potem zopet pnevmatike polniti.

Eden svetuje, naj se prazni del voza obloži s kako težko stvarjo. Toda to smo že tako mi povedali v uganiki sami.

Aprilsko uganko dajemo torej še enkrat v reševanje.

Smledniški fantje in možje so napravili dne 10. maja zlet v Groblje. Ogle-
dali so si Misijonsko tiskarno, kjer se tiska njihovo glasilo »Kresa«. Vodil
jih je g. kaplan šavli.

FANTJE MED SEBOJ

Reteče pri Škofji Loki. Ker smo dobili fantje v Kresu svoj kotiček, zato naj se tudi mi reteški fantje enkrat oglasimo v njem, da ne bodo drugi mislili, da pri nas ni korajže. Imamo dobro razvito prosvetno društvo, katero vsako leto uprizori več gledaliških predstav. V zimskem času se vadimo tudi v petju, in večkrat katero prav krepko zapojemo. Pri društvu obstoja tudi tamburaški zbor ki pa se žalibog ne more razviti in napredovati, ker med našimi fanti ni zanimanja in veselja za tamburico. Vendar bi bilo želeti, da bi se tudi naši fantje, posebno mlajši bolj zavzeli za ta inštrument. Četudi ni na tako visoki umetniški stopnji kot drugi inštrumenti, vendar se da tudi na tamburico prav lepo igrati. Drugače smo pa vedno veseli in dobre volje. Pijancev in pretepačev pri nas ne maramo. Hočemo imeti le take fante, ki delajo za ideale našega fantovstva. Tako bomo tudi mi vredni rožmarina in nageljna rudečega z oken naših brhkkih deklet. Nekaj naših fantov je odšlo k vojakom. Želimo, da se vrnejo domov popolnoma taki, kot so odšli z doma. Kakor se vsako spomlad vsa narava na novo oživi in prenovi, tako naj se tudi naša srca prenovi v zakramentu Sv. Reš. Telesa večkrat, vsaj vsaki drugi mesec. Tako bomo močni kakor hrast in bomo kljubovali najhujšim viharjem, ki divjajo v življenju mladega fanta. Pozdravljamo vse fante širom lepe Slovenije.

K. T.

Dragatuš. Dovolite tudi nam malo prostora. Res, da nimamo še kaj posebnega pokazati, razen dobre volje, da se fantje na skupnih sestankih pogovorimo in vnemamo za naše ideale. Pa je dobra volja že tudi nekaj.

Smola je, da nam tam najraje izpodleti, kjer se mislimo najbolj odrezati. Saj smo se odrezali o božiču z igro Razvalina življenja. Vse dobro: dobro igrano in dobro obiskano, doma namreč. Da lepo in s trudom naučeno igro še drugje pokažemo, smo šli igrati na Vinico. Vse lepo: prijazen sprejem, pripravljeno, a občinstva za čuda malo, da bi izgubili skoro vso korajžo, ko bi nam bilo samo za čast. — Smo se pa bolje odrezali ob tridnevnic sv. Jožefa. Imeli smo za može in fante tridnevne duhovne vaje s številnim skupnim sv. obhajilom na dan sv. Jožefa. — Istega dne nas je prišel obiskat iz Novega mesta predsednik g. dr. Veble in predaval o pogodbah, za kar se mu zahvaljujemo, a ga še pričakujemo.

Sv. Frančišek v Sav. dolini. Z veseljem sem prečital v 2. številu našega fantovskega lista zanimivo poročilo o živahnem delovanju šoštanjskih fantov. Pri tem mi je kar nehotе prišlo na misel vprašanje: Kaj pa delate Ksaverijanski fantje, ki ste včasih se vendar radi postavili, tako da je pred par leti tovariš France v »Našem domu« ponosno zaklical: »Kdo se gre z nami skušat?« Da ne boste mislili, da smo sedaj popolnoma zamrzili, evo nekaj poročila o našem gibanju. — V Prosvetnem društvu smo skupno z dekleti lani uprizorili tri veseloigre ter eno dramo; trikrat pa smo šli gostovat v sosedne župnije. Meseca avgusta smo v večjem številu obiskali drage tovariše na Polzeli, ko so tam predstavljali veličastno dramo »Pasijon«. Poslali smo tudi zastopstvo na fantovski tabor v Petrovče, dne 21. sept. Pet fantov se je udeležilo duhovne prenovitve v domu duhovnih vaj v Ljubljani. Zanimamo

se tudi za petje. Devet fantov sodeluje pri cerkvenem pevskem zboru. Fantje iz vasi Homec in Podhom so ustanovili lasten pevski zbor, ki pod vodstvom agilnega pevovodje Ivana Casla dobro napreduje. V letošnji zimski dobi je obiskovalo več fantov kmetijsko nadaljevalno šolo v Rečici; v prihodnji zimi upamo, da bomo imeli tudi pri nas kaj podobnega. Podjetni tovariš Tine v Savini si je nabavil celo radio aparat z zvočnikom. Dne 15. marca t. l. smo ustanovili še fantovski krožek »Straža« in če Bog da in sreča junaška, bomo lahko v bodočnosti še kaj zanimivega poročali. F. Jelov.

Tomišelj pod Krimom. Naše »Kat. prosvetno društvo« letos pridno deluje. Do sedaj smo igrali trikrat. Zad-

nja igra je bila »Tri sestre«, ki je prav zadovoljivo izpadla. Težko je pri nas to, da nimamo svojega doma in odra. Zdaj igramo na šolskem odru, kar je pa združeno s precejšnjimi sitnostmi. — V nedeljo 1. marca smo imeli občni zbor. V preteklem letu smo si nabavili precej novih knjig. Naročene imamo tudi knjige Jugoslovanske knjigarne, ki jih je letos začela izdajati. V letošnjem poslovnem letu bomo osnovali tudi pevski odsek. Tudi naši študentje so nam obljubili, da se bodo še v naprej udeleževali pri našem društvu. — Na zadnjem sestanku smo se zmenili fantje, da bomo naročili nove znake, ki jih je izdala Prosvetna zveza. Pa recite, da nismo Podkrimci fantje od fare.

D R O B T I N E

DOMA IN PO SVETU

Berač spi na zlatu

Malo je na svetu beračev, ki bi vse življenje spali na zlatu. V Milanu se je tak slučaj vendarle primeril. Star berač Andrej Begasberta je spal na zlatu, pa ne tako, da bi zanj vedel, kakor vedo berači skopuhi. Pa še on bi umrl, ne da bi za zlato izvedel, ako mu starinar ne bi bil kar gladko odklonil ponudbe, naj kupi staro in slabo beračevo posteljo za deset lir.

Pravijo, da je Andrej doživel v svojih prejšnjih letih boljše dni. Nazadnje pa mu je imetje tako propadlo, da je moral začeti prositi in prodajati pohištvo kos za kosom. Končno mu je ostala samo še postelja. Bil je lačen,

bolan in zeblo ga je; kaj je torej mogel drugega ko še posteljo prodati. Starinar pa mu za podrtijo ni hotel dati niti ene lire. Zato je Andrej sklenil, posteljo sežagati in jo počasi požgati; če se že ne more najesti, se bo pa vsaj pogrel. Ko pa odlomi nogo od končnice, se iz nje naenkrat strklja kositrna cev s kupom cekinov! Res so bili novci zaprašeni in umazani, pa vkljub temu je Andrej mahoma imel sto cekinov! Ves srečen steče starček k nekemu starinarju, pa ga vpraša koliko mu da za vsak cekin. Ta pa je bil ali tako neveden ali pa nepošten in mu odgovori, da so novci skoraj brez vsake vrednosti, ker so že davno iz veljave. Vendar pa mu po-

Poravnajte naročnino

da bo tudi uprava mogla točno poravnati račune za list!

nudi deset lir za vsak kos. Andrej mu v svoji stiski proda deset cekinov. Z ostalimi pa gre k draguljarju, ki mu pa, poštenjak kakršen je bil, ponudi 240 lir za kos.

Fant, ki so dali zanj enega konja. Pred 66 leti je za ameriške državljanske vojne banda roparjev odvzela nekemu gospodarju črno sužnjo in njegovega sinčka. Gospodar ju je šel iskat; o sužnji ni nikoli nič izvedel, dečka pa je kupil od roparjev s tem, da jim je dal zanj konja. To je začetek karijere velikega zamorskega učenjaka Jurija Carverja (Karver). Kmalu nato so sužnji dobili svobodo in Jurij je bil prepuščen sam sebi.

Začel se je potikati po gozdovih, kajti imel je nekakšno prav nagonsko ljubezen do dreves in rastlin sploh. Naredil si je vrtničke in na njih gojil najlepše cvetlice. Naučil se je sam od sebe tudi slikati in je cvetlice in rastline slikal. Kmalu pa je prišel v rastlinjake poljedelske univerze v Jova. V prostem času je svoje botanično znanje izpopolnjeval iz knjig, delal iz botanike izpite in postal botanični asistent na univerzi. Danes pa upirajo vanj oči milijoni belcev v južnih državah, naj jim pomaga, ker jim hoče bombažne plantaže uničiti neki žužek rilčkar. D. George Carver je namreč danes načelnik poljedelskega laboratorija v Tuskegee (Taskedži), kjer je zamorska univerza z zamorskimi profesorji in zamorskimi dijaki. Tu ga poslušajo pa tudi belci in se divijo njegovemu velikemu duhu, ki je pa vendar tako skromen in ljubezniv. Njegov laboratorij je kakor čarovnikova delavnica, samo da vam jo razkazuje ljubezniv črn starček. Univerza Tuskegee, ki ima po ameriški navadi tudi stanovanje in hrano za svoje dijake, po zaslugi Carverja vsak dan prihrani 200 funtov pšenične moke, ker primešava moki za

peko zmletega sladkega krompirja, pa je kruh še boljši. Iz istega sladkega krompirja je Carver pridelal kavčuk, barvo, govejo pičo, tapioko, gumi, tinto. V ilovici je odkril krasno barvo, kakor so jo poznali le Egipčani. Kaj čuda, da se je za Carverja pozanimal celo slavni iznajditelj Edison in ga povabil, naj pride k njemu in mu postane tovariš pri znanstvenem delu. Toda črni starček mu je odgovoril, da se ne bi mogel ločiti od svoje skromne delavnice, od svoje zamorske šole in od svojih rojakov. Za denar mu pa itak nikoli ni bilo mar.

Vprašali so Carverja tudi, ali ima morda mladini po svetu kaj povedati, brez razlike narodnosti in plemena. Pa jim je odgovoril: »Menim, da je Stvarnik veseljstva imel mladino v mislih, ko je v Jobovo knjigo dal zapisati: Vprašaj živali in učile te bodo; tice pod nebom in povedale ti bodo. Ali pa govori zemlji in učila te bo; in ribe morja ti bodo izjavljale. Če smem po svoje zaviti besede apostola Janeza, bi mladini povedal tako le: Spoznali boste vedo in veda vas bo osvobodila, kajti veda je resnica. Meni, poslušaj mladina vse zemlje, meni odpira narava s svojimi različnimi bitji okenca, skozi katera mi Bog dovoljuje občevati z njim, občudovati vsaj odsev njegovega veličastva in mi daje zmožnost, da samo dvignem zavese in vidim.«

SPORT

Državna visoka šola za telesne vaje na Ogrskem. Po vzorcu drugih držav je tudi Madžarska osnovala v Budapešti svojo visoko šolo za telesne vaje, ki traja 8 semestrov. Dijaki imajo po 29, dijakinje pa po 25 ur predavanj na teden. Gojijo najrazličnejše panoge telovadbe in špor-

ta, od petega semestra dalje se vadijo tudi v streljanju s puškami. Za sprejem je potrebna matura na srednji šoli in pa potrdilo zdravnika, da je prošilec popolnoma zdrav. Poleg tega mora vsak napraviti sprejemno preizkušnjo v naslednjih panogah:

1) Moški:

Tek na 60 m v 8.4 sek.

Tek na 400 m v 64 sek.

Tek na 1000 m v 3 min. 10 sek.

Skok v daljavo 4.80 m

Skok v višino 1.40 m

Skok v višino s palico 2.35 m

Met diska 25 m

Met kopja 30 m

Skok čez konja na vzd. (raznožka).

Premet naprej na tleh (s prijemom rok na tla).

Na drogu: vzklopni naupor.

Na bradlji: vzklopni naupor.

2) Ženske:

Tek na 60 m v 10.4 sek.

Skok v višino, skok v daljavo, plezanje po vrvi, met žoge in izvesti mora znati »most« na tleh.

Šola ima prostorne predavalnice, učilnice, razne telovadnice, igrišča itd. ter okrog 50 učiteljev. V zadnjem semestru je bilo 73 slušateljev in 62 slušateljic, med temi 17 tujcev.

Katoliška telovadna zveza v Franciji (F. G. S. P. F.) je zelo napredovala v preteklem letu. Nič manj kot 101 novo telovadno društvo se je priglasilo v zvezo, ki šteje sedaj 2616 društev s 300.000 pripadniki. 1503 društva so se s 74.787 telovadci udeležila 31 pokrajinskih zletov, 656 društev se je udeležilo z 28.760 neke velike slavnosti. Zveza je organizirala 46 pokrajinskih nogometnih tekem z 11.793 igralci, 35 tekem v basketbalu s 7300 igralci, 28 tekem v tekih z 1669 tekači, 47 lahkoatletskih tekem s 7832 udeležniki in nebroj tekem v orodni telovadbi itd. V celem je zbrala katoliška telovadna

zveza v Franciji v preteklem letu preko 140.000 telovadcev in športnikov na svojih tekmah. Zveza izdaja tedensko glasilo »Les Jeunes« (t. j. Mladost).

Prihodnja mednarodna tekma mednarodne katoliške telovadne in športne zveze se vrši sredi julija l. 1932 v Nici, v najkrasnejšem obmorskem letovišču na svetu. Ob tej priliki se vrši tudi zlet celokupne katol. francoske tel. zveze. Priprave so že v polnem teku.

Tekme francoske katol. telovadne zveze v l. 1931. Tekme v mečevanju se vrše v dneh 30. in 31. maja v Lyonu; lahkoatletske tekme so 12. in 13. julija v Parizu; plavalne tekme so 19. julija v Parizu; tekme v orodni telovadbi pa se vrše 18. in 19. julija v Vaunes-u.

Ženska telovadba pri češkem Orlu. Predsedstvo češkega Orla je določilo posebno komisijo, sestojajočo iz prosvetnih, telovadnih in organizacijskih strokovnjakov, ki bo proučila telesno vzgojo članic pri češkem Orlu.

Komisija ima nalogo, da pripravi vsestranski predlog za definitivno odločitev, kaj se sprejme v orliški telesnovzgojni sistem, katere vaje, katero telovadno orodje, katere lahkoatletske panoge in obenem predlaga primerno telovadno obleko. Do nadaljnega ostane ista telovadna obleka tako za člane kakor za članice in se sme pri tečajih, javnih telovadbah itd. uporabljati samo predpisana tel. obleka. Kar se tiče orodne telovadbe, je Orlicam toliko časa zašranjeno pri javnih telovadbah nastopati na orodju, dokler ne bo rešeno vprašanje telovadne obleke za orodne in slične vaje.

Delavska zimska olimpijada se je vršila v Mürzzuschlag-u kot začetek splošne delavske olimpijade, ki se vrši letos poleti na Dunaju in sicer na

stadionu, katerega je postavilo mesto v takozvanem Pratru. Zimske olimpijade se je udeležilo 6000 tekmovalcev in delegatov raznih držav. Tekmovali so v tekih, v skokih, v hitrostnem drsanju, v umetnem drsanju, v sankanju in v kanadskem hokeju. V smučarskih tekmah so zmagali Finci. V skokih je bil prvi Nemeč, v umetnem drsanju so bili prvi Dunajčani, v hitrostnem drsanju pa zopet Finci. Ob koncu prireditve se je vršil sprevod po Mürzzuschlagu.

Skavtska razstava se bo vršila letos v Pragi v času od 7. junija do 4. julija o priliki evropskih skavtskih slavnosti.

50 letnega jubileja mednarodne telovadne zveze (nekatoliške), ki se vrši sredi julija t. l. v Parizu, se udeleži 850 francoskih telovadnih društev (nekatoliških) s približno 15.000 telovadci. Zleta se udeleži tudi 10.000 šolarjev. Mednarodne tekme za orodno prvenstvo posameznikov, ki se vrši ob tej priliki, se udeleži tudi češki Sokol in Sokol kraljevine Jugoslavije.

Italijanski telovadci in športniki priredijo telovadne in športne tekme v mesecu maju t. l. v Benetkah. Cel mesec maj bo otvorjena tudi telovadna in športna razstava. Tekmovali bodo člani in članice v raznih sportnih in telovadnih panogah. Najvažnejše bodo tekme za mednarodno prvenstvo v orodni telovadbi, katere se pa bo, kakor vse kaže, kljub 70% popustu na italijanskih železnicah, udeležilo zelo malo inozemcev, gotovo pa noben Slovan.

Mednarodni nogometni turnir se je vršil o velikonočnih praznikih v Ljubljani s sodelovanjem Gradca,

Maribora ter Primorja in Ilirije iz Ljubljane. Prvi dan je zmagal Maribor nad ljubljansko Ilirijo v razmerju 5:2, Primorje (Ljubljana) pa je premagalo Gradec v razmerju 3:2. Drugi dan je Primorje premagalo Maribor v razmerju 5:0, Ilirija pa je igrala z Gradcem neodločeno in sicer 1:1. — Teden kasneje, za pravoslavno velikonoč pa je igrala ljubljanska reprezentanca, sestavljena iz igralcev Primorja (9), Ilirije (5) in Maribora (1), ki je igrala prvi dan proti belgrajski reprezentanci ter izgubila igro z 2:1, kar je zelo častno za slovenski šport. Drugi dan pa je bila naša reprezentanca poražena od zagrebčke celo s 5:0, kar je seveda zelo pokvarilo dober vtis prejšnjega dne.

Čehoslovaška atletska zveza, katere član je tudi čehoslovaški Orel, ima 162 klubov z 6350 atleti. Tekmovalcev ima 1730, tekmovalk 133, zveznih sodnikov in merilcev pa 154. Zveza je razdeljena na deset okrožij.

Katoliški telovadci v Avstriji so imeli koncem l. 1930 vsega 38.299 članov, torej je narastlo število v zadnjem letu za celih 10.000 članov, kar pripisujejo uspehu zvezinega zletav Salzburgu.

V meddržavni telovadni tekmi med Nemčijo in Nizozemsko, ki se je nedavno vršila v Rotterdamu, je zmagala Nemčija s 1110 točkami proti Nizozemski, ki je dosegla 1005,5 točk. Vsaka država je postavila po 10 telovadcev, ki so tekmovali v poljubnih vajah na drogu, bradlji in konju z ročaji ter v poljubni prosti vaji. Med posamezniki so dosegli Nemci vsa prva štiri mesta, šele na 5. mesto je prišel najboljši Nizozemec.

MISIJSKA TISKARNA DOMZALE GROBLJE

PRIPOROČA SLEDECE SVOJE
CASOPISE IN KNJIGE:

KATOLISKI MISIJONI

Letno 12 Din

TUJI SVET

Letno 8 Din

NAŠ LIST

Letno 12 Din

TABU

Posam. št. 2 Din

MISIJSKI KOLEDAE

10 Din

MISIJSKA KNJIŽNICA

Za posamezne zvezke raz. cene

ROČNA KNJIŽNICA

Zvezek po 2 Din

STRIG JAKA

12 Din

ROČNA KNJIŽNICA NOVOT V SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI! V PRIROČNI OBLIKI!

Cena posameznega zvezka
2 Din.

Dosedaj so izšli sledeči zvezki:

1. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. I. del
2. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. II. del.
3. Dr. J. Žagar: Pisma o popolni tolažbi. III. del. (Posebno pismo trpečim.)
4. Pero Horn: O treznosti vzgoji.

Naslov:

MISIJSKA TISKARNA
DOMZALE

BESEDE ŽIVLJENJA Misli in molitve za fante

Velik prijatelj mladine, škof dr. Gregorij Rožman je napisal slovenskim fantom molitvenik. Iz svoje duše je zajel in od srca do srca povedal fantom fantovsko besedo za njihovo življenje. Pred molitvenim delom je zbral tehtne misli in jih podal v teh-le poglavjih:

- I. Bog in jaz
- II. Moja mlada leta
- III. Jez. Kr. naš kralj in prijatelj
- IV. Mar. najčist. vzor moškemu srcu
- V. Sin cerkve
- VI. V družini:
 1. Starši
 2. Bratje in sestre med seboj

3. Ko ustanavljaš last. druž.
- VII. Nosite Boga v svoj. telesu
 1. Skrb za dušo
 2. Skrb za telo
 3. O kako lep je čist rod
- VIII. Sam do sebe
- IX. Med ljudmi:
 1. Ljubezen do bližnjega
 2. Prijateljstvo

Fantje, berite, kar je za vas zapisano, in molite, kakor vam narekuje vaše fantovsko srce! Kdor molitvenik že ima, naj ga pokaže znancu in prijatelju, kdor ga pa še nima, naj ga takoj naroči

v Društveni nabavni zadrugi, Ljubljana, Ljudski dom,
v Jugoslovanski knjigarni ali pri Ničmanu v Ljubljani

Cena za vezan izvod z rdečo obrezo je Din 22; z zlato obrezo Din 30.

LJUDSKA POSOJILNICA

reg. zadruga z neomej. zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje hranilnica sama. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadruzi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijon. Din

EDINI
SLOVENSKI
ZAVOD
BREZ
TUJEGA
KAPITALA
JE

V lastni
novi palači na
vogalu
Miklošičeve in
Masarykove
ceste poleg
kolodvora

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA LJUBLJANA

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.

2. Zvonove in steklo proti razpoki in prelomu.

3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.